

Niet-aangeboren Hersenletsel (NAH) en Arbeidsparticipatie

Richtlijn voor bedrijfs- en verzekeringsartsen

Birgit Donker-Cools
Haije Wind
Monique Frings-Dresen

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde
Coronel Instituut voor Arbeid en Gezondheid AMC

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Disclosure belangen spreker

**Geen (potentiële)
belangenverstrengeling**

**Voor bijeenkomst mogelijk
relevante relaties**

- Sponsoring of onderzoeksgeld: **geen**
- Honorarium of andere (financiële) vergoeding: **geen**
- Aandeelhouder: **geen**
- Andere relatie: **geen**

NAH en Arbeidsparticipatie

Wetenschappelijk onderzoek
Relevant praktijk

Kenniscentrum
Verzekeringsgeneeskunde

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Patiënt met NAH bij verzekeringsarts

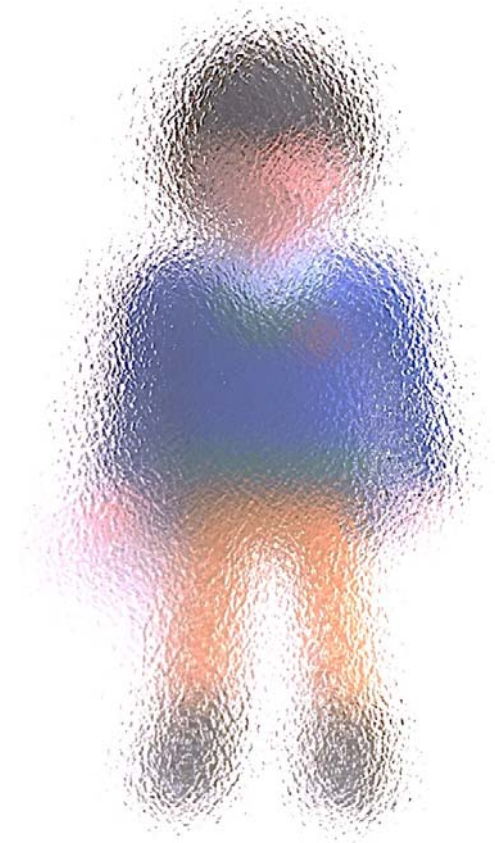
- Regelmatig
- Beoordelen soms lastig

Uitingen

- Zichtbaar
- Onzichtbaar
- Ernst

Gevolgen functioneren

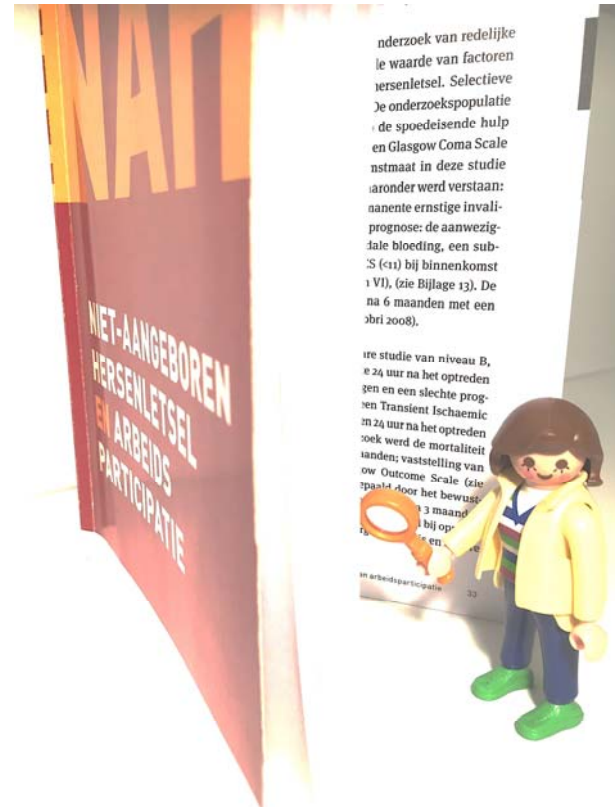
Multidisciplinaire richtlijn

- Zorg verbeteren
- Patiënt betrokken
- Relevante disciplines

Bevat relevante kennis

- Actualiseren
- Overbrengen naar praktijk

Actualisatie kennis

- Aspecten geassocieerd met terugkeer naar werk
- Ervaringen van patiënten en werkgevers
- Effectieve interventies
- Multidisciplinaire samenwerking

Aspecten geassocieerd met terugkeer naar werk

Systematisch onderzoek internationale literatuur

[Donker-Cools et al.
Prognostic factors of return to work after traumatic
or non-traumatic acquired brain injury.
Disability and Rehabilitation. 2015 Jul 3:1-9].

Niet-traumatisch NAH

Zelfstandig dagelijks functioneren (ADL)
positief

[Donker-Cools et al. Disability and Rehabilitation. 2015 Jul 3:1-9]

Traumatisch NAH

Opleidingsniveau

- Hoog **positief**
- Laag **negatief**

[Donker-Cools et al. Disability and Rehabilitation. 2015 Jul 3:1-9].

Traumatisch NAH

Werkloosheid voor letsel
negatief

[Donker-Cools et al. Disability and Rehabilitation. 2015 Jul 3:1-9]

Traumatisch NAH

Langdurige opname revalidatie
negatief

[Donker-Cools et al. Disability and Rehabilitation. 2015 Jul 3:1-9]

Voor de praktijk

Identificatie 'risicopatiënt' Trainen ADL

[Donker-Cools et al. Disability and Rehabilitation. 2015 Jul 3:1-9]

Ervaringen patiënten en werkgevers

Interviews

- Bevorderend
- Belemmerend
- Oplossingen

[Donker-Cools et al.

Return to work following acquired brain injury:
the views of patients and employers.

Disability and Rehabilitation. 2018 Jan;40(2):185-191].

Ervaringen patiënten

- Zelf betrokken bij proces naar werk +
- Hoge werkdruk -
- Weinig steun -
- Lotgenotencontact **oplossing**

[Donker-Cools et al.
Disability and Rehabilitation. 2018 Jan;40(2):185-191].

Ervaringen werkgevers

- Motivatie werknemer +
- Geen passend werk -
- Weinig kennis NAH -
- Steun professional **oplossing**

[Donker-Cools et al.
Disability and Rehabilitation. 2018 Jan;40(2):185-191].

Geen inzicht

Ervaringen

Niet op hoogte

[Donker-Cools et al.
Disability and Rehabilitation. 2018 Jan;40(2):185-191].

[Van Bennekom et al.
Ned Tijdschr Geneeskd. 2016;160:A9608]

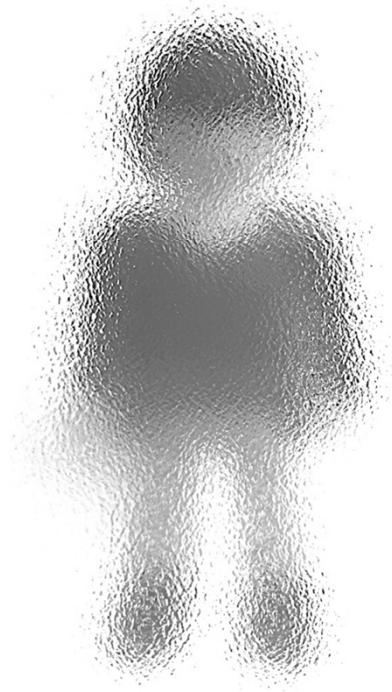
Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

KLINISCHE LES

Werkhervatting na niet-aangeboren hersenletsel

ONZICHTBARE GEVOLGEN BEMOEILIJKEN ARBEIDSPARTICIPATIE

Coen A.M. van Bennekom, Haije Wind, Carel T.J. Hulshof en Monique H.W. Frings-Dresen

[Van Bennekom et al.
Ned Tijdschr Geneeskd. 2016]

cognitieve gevolgen

geheugenstoornissen
attentie- en/of concentratiestoornissen
apraxie
afasie
afname tempo informatieverwerking
waarnemingsstoornissen ('neglect')
plannings- en/of organisatieproblemen
beperkte probleemoplossing
mentale vermoeidheid

gevolgen voor persoonlijkheid, emotie en gedrag

apathie
initiatiefvermindering
prikkelbaarheid en/of irritatie
stemmingsverandering
stemmingswisselingen
woede-uitbarstingen en/of agressie
ontremd gedrag
eetontremming
libidoverandering
decorumverlies
risicozoekend gedrag
emotionele vervlakking
dwanglachen en/of dwanghuilen
egocentriciteit
afname empathie
veranderd gevoel voor humor
moeite met relativeren
gestoord ziektebesef

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Ervaringen

Partner legt het uit

[Donker-Cools et al.
Disability and Rehabilitation. 2018 Jan;40(2):185-191]

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Overgevoelig prikkels

- Geluid
- Licht
- ...

[Donker-Cools et al.
Disability and Rehabilitation. 2018 Jan;40(2):185-191]

Voor de praktijk

Let op onzichtbare beperkingen

[Donker-Cools et al.
Disability and Rehabilitation. 2018 Jan;40(2):185-191]

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Voor de praktijk

Betrek partner

[Donker-Cools et al.
Disability and Rehabilitation. 2018 Jan;40(2):185-191]

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Effectieve interventies voor terugkeer naar werk

Systematisch onderzoek internationale literatuur

[Donker-Cools et al.
Effective return-to-work interventions
after acquired brain injury: A systematic review.
Brain Injury. 2016;30(2):113-31].

Effectieve interventies voor terugkeer naar werk

Combinatie gericht op werk en op persoon

[Donker-Cools et al.
Brain Injury. 2016;30(2):113-31].

Effectieve interventies voor terugkeer naar werk

Gericht op werk

- Barrières in kaart
- Aanpassingen
- Werkgever en werknemer betrokken

[Donker-Cools et al.
Brain Injury. 2016;30(2):113-31].

Effectieve interventies voor terugkeer naar werk

Gericht op persoon

- Educatie gevolgen NAH
- Coaching
- Training coping vaardigheden

[Donker-Cools et al.
Brain Injury. 2016;30(2):113-31].

Voor de praktijk

Zet deze interventies in
Early/ late vocational rehabilitation

[Van Velzen et al.
Disability and Rehabilitation. 2016;38:62-70]
[Donker-Cools et al.
Brain Injury. 2016;30(2):113-31]

Multidisciplinaire samenwerking

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Voor de praktijk

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

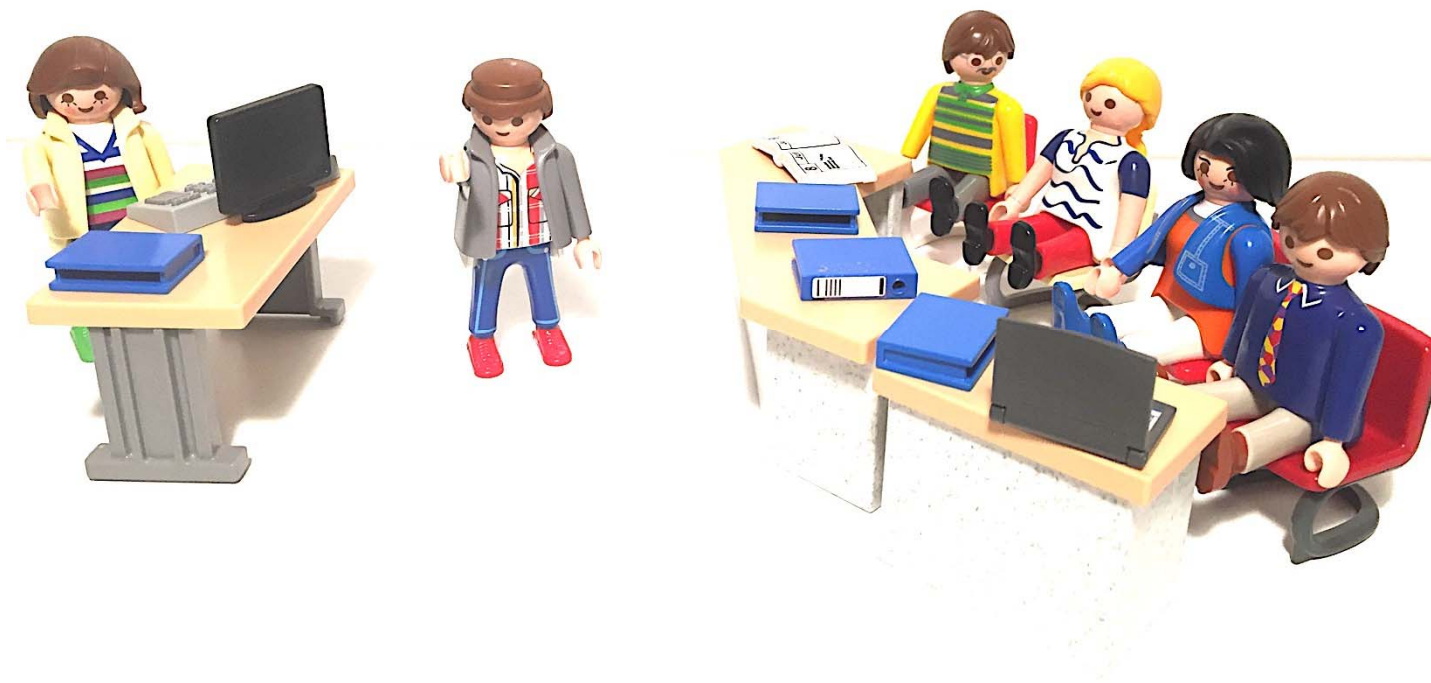
Richtlijn

NAH

Niet-Aangeboren
Hersenletsel en
Arbeidsparticipatie

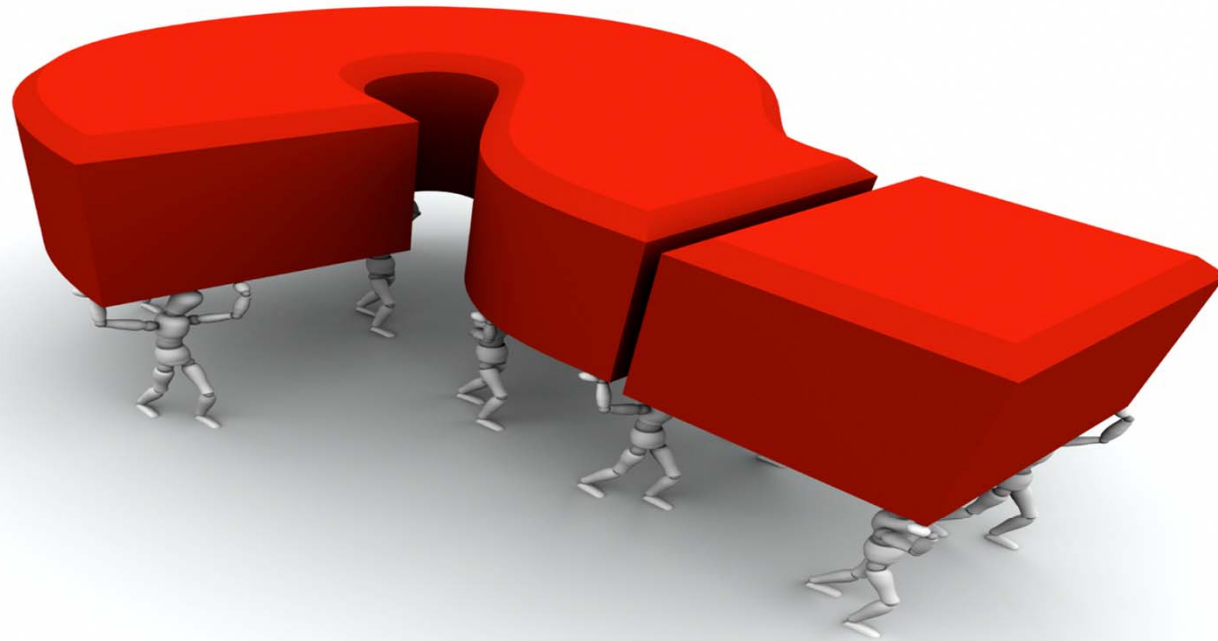
Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc

b.h.cools@amc.uva.nl

Kenniscentrum Verzekeringsgeneeskunde AMC-UMCG-UWV-VUmc